

Arbeidsdepartementet
Postboks 80196 Dep.
0030 OSLO

Deres ref: 14/448

Vår ref: 14/976

Vår dato: 6.3. 2014

Svar på høringsnotat om forslag til endringer i samordningsregelverket og visse andre justeringer ved innføring av nye regler for uføreytelser i offentlig tjenstepensjon og folketrygden

Generelt om overgangsregler

I innledningen i kapittel 1 vises det til nødvendigheten av overgangsregler for pensjoner som utbetales på tidspunktet endringene i lovgivningen om uføreytelser i de offentlige tjenstepensjonsordningene og folketrygden trer i kraft. Forslag til forskrifter om overgangsregler vil bli sendt på høring.

NAV legger opp til at de nye reglene i folketrygden og dette høringsnotatet skal tre i kraft fra 1. januar 2015. Omregning av uførepensjon til uføretrygd vil foregå i månedsskiftet september/oktober 2014. Dette gir føringer for hva vi er i stand til å håndtere av regelverksendringer som kommer sent. For å klare fristen må arbeidet med overgangsreglene skje raskt. Overgangsregler som medfører endringer i de systemløsningene vi nå legger opp til vil i utgangspunktet ikke kunne implementeres i tide til reformtidspunktet, med mindre det bare er snakk om små tilpasninger.

Kommentarer til de enkelte kapitlene og punktene

2.4.2 Samordning av personskadetrygd med tjenstepensjon

Departementet foreslår at de aktuelle bestemmelsene justeres slik at de bare omfatter uførepensjon som er beregnet som bruttopensjon, det vil si pensjoner som ytes med tillegg til de ordinære satsene fordi det ikke foreligger rett til uføreytelser fra folketrygden på grunn av lave uføregrader.

ARBEIDS- OG VELFERDSDirektoratET

Postadresse: Postboks 5, St. Olavs plass // 0130 OSLO

Besøksadresse: Økernveien 94 //
Tel: 21 07 00 00 // Faks: 21 07 00 01

www.nav.no //

Vi forstår dette som at personskadetrygd ikke skal samordnes med uførepensjon som er beregnet som nettopensjon, det vil si den nye uførepensjonen fra tjenestepensjonsordningene fra 1.1.2015 hvor det samtidig foreligger rett til uføretrygd fra folketrygden. For pensjon fra personskadetrygdene blir det i slike tilfeller ingen samordning å ta hensyn til fra tjenestepensjonsordningene, og krigspensjon/yrkesskadetrygd blir bare samordnet med uføretrygd fra folketrygden etter bestemmelser som foreslått i kapittel 2.4.3 i høringsnotatet.

2.4.3 Samordning av personskadetrygd med uføretrygd fra folketrygden

Departementet foreslår at samordningen av pensjon fra personskadetrygd med uføretrygd fra folketrygden skal skje på samme måte som for arbeidsavklaringspenger. Det vil si at samordningsfradraget for uføretrygd fra folketrygden som hovedregel skal utgjøre den del av uføretrygden som overstiger grunnbeløpet. I tillegg skal det gjøres fradrag med $\frac{3}{4}$ av grunnbeløpet.

Vi forstår dette som at samordningsfradraget for nye pensjonssaker fra personskadetrygdene fra 1.1.2015 eller senere som hovedregel skal fastsettes til (1) 75 prosent av grunnbeløpet pluss (2) differansen mellom uføretrygden og grunnbeløpet, med følgende justeringer:

- Dersom uføregraden på grunn av krigsskade/yrkesskade er lavere enn 100 prosent, skal grunnbeløpet i (1) reduseres forholdsmessig, mens den delen av uføretrygden som svarer til uføregraden på grunn av krigsskade/yrkesskade skal medregnes i differansen i (2).
- Dersom uføretrygden er gradert, skal fradraget i (1) reduseres tilsvarende, mens det legges til grunn et forholdsmessig redusert grunnbeløp i differansen i (2).

Departementet foreslår i tillegg i lovforslaget at dersom uføretrygden er redusert for inntekt, skal det ved samordningen legges til grunn et forholdsmessig redusert grunnbeløp. Vi mener at dette ikke er hensiktsmessig, da det vil skape mye ekstraarbeid for etaten å samordne pensjon fra personskadetrygdene på nytt for hver gang den uføretrygdede melder fra om en endring i forventet inntekt, noe som kan forekomme månedlig. Dessuten vil dette bare gjelde et fåtall saker – kun 73 personer har i dag uførepensjon i tillegg til krigspensjon eller yrkesskadetrygd.

Vi mener derfor at samordning av personskadetrygd med uføretrygd fra folketrygden bør foregå uten hensyn til eventuell inntektsreduksjon i uføretrygden.

Videre er overgangsregler ikke omtalt her, det vil si hvordan pensjoner fra personskadetrygdene som utbetales per 31.12.2014 skal samordnes med ny uføretrygd, som i slike tilfeller vil være en omregnet uførepensjon. I dag har kun 9 personer (av de 73) en *gradert* uførepensjon i tillegg til krigspensjon eller yrkesskadetrygd.

Siden overgangsbestemmelsene vil gjelde svært få personer (73 per i dag), og NAV har begrenset systemstøtte for denne samordningen, foreslår vi at disse pensjonene bør fortsette å

samordnes med uføreytelsen fra folketrygden som i dag. Det vil si at personskadetrygd samordnes med hva vedkommendes uførepensjon ville ha utgjort i form av grunnpensjon og tilleggspensjon, hensyntatt årlige reguleringer med grunnbeløpet.

2.6 Samordning av enke- eller enkemannspensjon fra tjenestepensjonsordning med uføretrygd fra folketrygden til gjenlevende ektefelle

De justeringene i høringsnotatet som foreslås i samordningsregelverket vil gjelde pensjonstilfeller som inntreffer etter at endringene i lovgivningen om uføreytelsen i de offentlige tjenestepensjonsordningene og folketrygden trer i kraft. Vi gjør oppmerksom på at våre kommentarer til kapittel 2.6 her kun omfatter slike tilfeller. Når det gjelder overgangsregler, er vi som nevnt innledningsvis avhengig av at disse blir av en slik art at de påvirker de løsningene vi nå legger opp til i minimal grad, dersom vi skal rekke implementering til 1.1.2015.

Behovsprøvde enke- og enkemannspensjoner samordnes i dag med uførepensjon ved at det i tillegg til et fradrag for grunnpensjonen på $\frac{3}{4}$ G skal gjøres fradrag med 55 prosent av den tilleggspensjonen som medlemmet av tjenestepensjonsordningen (den avdøde) har tjent opp. Departementet foreslår at dette prinsippet videreføres ved at det skal gjøres fradrag i enke- og enkemannspensjonen fra tjenestepensjonsordningen med den delen av uføretrygden til den avdøde som er lagt til grunn ved beregning av gjenlevendefordelen (gjenlevendetillegget) i folketrygden. Det vil si at 50 prosent av avdødes uføretrygd går til fradrag i enke- eller enkemannspensjonen.

På bakgrunn av dette foreslås følgende i samordningsloven ny § 23 a første ledd andre punktum:

Dersom det er beregnet tillegg etter folketrygdloven § 12-18 andre ledd andre punktum, skal fradraget utgjøre den avdødes minsteytelse etter folketrygdloven § 12-13 fratrukket halvparten av den gjenlevendes egen uføretrygd.

Vi er usikre på hva eksakt som menes med avdødes minsteytelse i denne bestemmelsen (for så vidt også § 12-18), både når det gjelder hvilken sivilstand som skal benyttes og om eventuell rettighet som ung ufør skal medregnes, jf. § 12-13.

Vi gjør oppmerksom på at NAV uansett ikke vil kunne utveksle informasjon direkte om hvorvidt gjenlevendetillegget er beregnet etter folketrygdloven § 12-18 andre ledd andre punktum eller ikke, siden dette ikke er relevant for NAV å markere særskilt i systemløsningen. For at tjenestepensjonsordningene skal kunne ivareta en slik bestemmelse i samordningsloven, vil NAV i så fall måtte oversende informasjon om avdødes beregningsgrunnlag og trygdetid, eventuelt også rettighet som ung ufør, i tillegg til gjenlevendes uføretrygd, inkludert beregningsgrunnlag, trygdetid, sivilstand, uføregrad, og inntektsreduksjon. Med unntak av

rettigheter som ung ufør for den avdøde, vil denne informasjonen kunne utveksles ved å utvide grensesnittet mellom NAV og tjenstepensjonsordningene.

Forslaget er imidlertid komplisert og administrativt krevende for både NAV og tjenstepensjonsordningene for å ivareta en særbestemmelse for samordning. Som en forenkling foreslår vi derfor at samordningsfradraget i stedet skal utgjøre 50 prosent av den avdødes uføretrygd, hensyntatt minsteytelse for gjenlevende med sats 2,48 eller 2,28 G avhengig av gjenlevendes sivilstand, og justert for den gjenlevendes trygdetid. Alternativt kan avdødes minsteytelse anvendes som et minstenivå for fradraget, men da med utgangspunkt i gjenlevendes sivilstand og uten hensyn til eventuell rettighet som ung ufør.

Videre foreslås i samordningsloven ny § 23 a andre ledd:

For fraskilte skal bestemmelsene i første ledd gjelde tilsvarende selv om den fraskilte ikke fyller vilkårene for rett til gjenlevendetillegg etter folketrygdloven § 12-18 første ledd.

Vi understreker at informasjon om avdødes opptjening, til bruk i fastsetting av gjenlevendetillegget, bare vil kunne oversendes til tjenstepensjonsordningene dersom det foreligger et innvilget gjenlevendetillegg i uføretrygden etter folketrygdloven § 12-18.

Vi mener derfor at dette leddet må fjernes, og at det i stedet bør innføres et vilkår for bestemmelsen i første ledd om at det må foreligge rett til gjenlevendetillegg i uføretrygden etter folketrygdloven § 12-18.

5.6 Utkast til endringer i lov 6. juli 1957 nr. 26 om samordning av pensjons- og trygdeytelser

I § 22 nr. 1 første ledd foreslås det at dersom barnet blir tilstått uføretrygd fra folketrygden, skal barnepensjonen fra tjenstepensjonsordning eller fra personskadetrygd settes ned med det beløp barnepensjon fra folketrygden har eller ville ha utgjort om uføretrygd ikke var tilstått.

Vi forstår bestemmelsen slik at det er en forutsetning for samordning etter § 22 nr. 1 første ledd andre punktum at barnet i den aktuelle perioden ville hatt rett til barnepensjon hvis det ikke hadde blitt tilstått uføretrygd. Da uføretrygd kan tilstås fra 18 år, vil det dreie seg om tilfeller der det ville vært rett til barnepensjon på grunn av særreglene om yrkesskade eller som foreldreløs.

Det ser ut til at bestemmelsen i praksis medfører en strengere avkorting for foreldreløse barn enn for de som bare har mistet en forelder. Hvis et barn har mistet en forelder vil fradragsbeløpet tilsvare full barnepensjon justert for avdødes trygdetid. Hvis et barn har mistet begge foreldrene vil fradragsbeløpet tilsvare en gjenlevendepensjon hvor trygdetiden i grunnpensjonen er satt til antall poengår som er brukt i tilleggspensjonen. Dette vil kunne medføre et betydelig større fradragsbeløp enn for et barn som har mistet en forelder, selv om begge har utbetalt en uføretrygd på grunnlag av egen opptjening. Antall saker med rett til

barnepensjon etter 18 år er ikke stort og den sammenfallende perioden med mottak av barnepensjon fra TP-ordning og uførepensjon/uføretrygd fra folketrygden kan vil maksimalt være tre år. Vi foreslår derfor at det ses nærmere på om andre punktum i § 22 nummer 1 første ledd kan fjernes.

Alternativt kan samordningsfradraget utgjøre et fast beløp. Dette vil være en administrativ forenkling. Det bør i så fall utredes nærmere hvordan et slikt beløp skal fastsettes da barnepensjonen beregnes forskjellig ettersom det er flere barn i kullet eller begge foreldre er døde. For eksempel vil et fast samordningsfradrag på 0,4 G justert for avdødes trygdetid innebære at samordningsfradraget for barnekull med flere barn og som har mistet en forelder blir høyere enn den barnepensjonen hvert av barna faktisk ville hatt rett til. I tilfeller der det ville vært rett til barnepensjon som foreldreløs vil et fast samordningsfradrag på 0,4 G innebære et lavere samordningsfradrag enn den barnepensjonen barnet faktisk ville hatt rett til. For å unngå urimelige resultater foreslår vi derfor et fast fradrag på 0,25G.

I § 27 foreslås det at pensjons- eller trygdeordninger som foretar beregning og utbetaling av ytelser som omfattes av denne loven, skal bistå hverandre med opplysninger om at ytelser er innvilget, endret eller opphørt.

Vi forstår dette som at det da også omfatter gjensidig utveksling av informasjon knyttet til inntektsreduksjon, herunder informasjon om innmeldte forventede inntekter, som vil kunne endre ytelsen fra både folketrygden og tjenstepensjonsordningene.

5.9 Utkast til endringer i lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning

I § 3-13 nytt nr. 8 foreslås det at taushetsplikten etter nr. 1 ikke er til hinder for at pensjonsinnretning som har offentlig tjenstepensjon gis elektronisk tilgang til opplysninger om brutto arbeidsinntekt for personer som mottar uførepensjon.

Vi mener at denne bestemmelsen også må omfatte brutto næringsinntekt.

5.10 Utkast til endringer i lov xx.xx.2014 nr. xx om endringer i lov om Statens pensjonskasse og enkelte andre lover

§ 30 tredje ledd nest siste setning lyder:

Krav om tilbakekreving av for mye utbetalt uføretrygd er tvangsgrunnlag for utlegg.

Vi mener at det her skal stå for mye utbetalt *uførepensjon*.

Med vennlig hilsen

Joakim Lystad
arbeids- og velferdsdirektør

Yngvar Åsholt
Kunnskapsdirektør